

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี 21st Century School Administrator's Skills Effect Professional Learning Communities Under The Office of Chanthaburi Primary Educational Service Area

สุนิสา แพทย์พิพัฒน์¹, วีรังกูร วรบำรุงกุล²
Sunisa Paetpipat¹, Theerangkoon Warabamrungkul²

Received: 11 December 2019

Revised: 9 June 2020

Accepted: 25 July 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 373 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก 2) ระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ($r=.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) สมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (x) ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา (\hat{Y}) ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y}=.20 + .94**X$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_y=.98** Z_x$

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21, ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ค.ม.ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000 เบอร์โทรศัพท์ 0818641790

² อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000 เบอร์โทรศัพท์ 0818704769

¹ Student at Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Muang District, Chanthaburi 22000, Email: puykla0105@gmail.com , tel. 0818641790

² Lecturer, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Muang District, Chanthaburi 22000, Email: theerawara@gmail.com, Theerangkoon.w@rbru.ac.th , tel. 0818704769

Abstract

The purpose is to research. 1) study level 21st century school administrator's skills according to 2) study level professional learning communities 3) study relationship 21st century school administrator's skills with professional learning communities. 4) to create a predictive equation. 21st century school administrator's skills effect professional learning communities. The samples were teachers and educational personnel year 2017. The sample size was 373 samples. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson product moment correlation, correlation coefficient simple regression analysis.

The research findings were as follows: 1) The 21st century school administrator's skills, both in the overall picture and in each aspect were evaluated 2) The level of professional learning communities at a high level both in the overall image and in each aspect 3) The 21st century school administrator's skills with professional learning communities, had a very high positive relationship with statistical significance at the level of .01 and 4) The 21st century (x) school administrators are expected to improve the professional learning community in the school. (\hat{Y}) In raw score it is $\hat{Y} = .20 + .94^{**}X$ And the standard score stipulated is $\hat{Z}_{y = .98^{**} Z_x$

Keywords: School Administrators' Skills, 21st Century, Professional Learning Community

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ดังนั้นผู้เรียนจึงได้ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายในอนาคต การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้ทันต่อสถานการณ์และมีคุณภาพ และเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2558: 43) กล่าวว่า การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นคนมีปัญญาเพราะปัญญาของคนจะช่วยในการพัฒนาชาติ การศึกษาในยุคนี้ควรใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้เน้นการศึกษาผ่านปวงชนเป็นการศึกษาที่เน้นวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ และรวมพลังการเรียนรู้การสอนที่ให้

ผู้เรียนสร้าง ความรู้เอง โรงเรียนต้องจัดการศึกษาอย่างมีมาตรฐาน ทักษะการคิดเพื่อสร้างความรู้ ค้นหาความรู้จากแหล่งต่างๆ มีความคิดอย่าง มี วิจารณ์ญาณในการเลือก และตัดสินใจในเรื่องต่างๆ อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

การพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการบริหารจัดการคุณภาพ การศึกษาเพื่อการสร้างสรรคความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามความต้องการของตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่จะตอบสนองในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และค่านิยมแบบประชาธิปไตย โดยมีจุดหมายที่จะทำให้ การจัดการศึกษาที่มีรูปแบบเป็นการศึกษาเพื่อสร้างคน สร้างงานและสร้างชาติในอนาคตต่อไปการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อน

โรงเรียน เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้ง เป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียน การสอนในโรงเรียน และการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล. 2557: 400) และรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นวิธีการเรียนรู้บนฐานการปฏิบัติในงานร่วมกันของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการบริหารงานวิชาการทั้งในระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน จนถึงระดับชาติ ควรให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนา หรือปฏิรูปการจัดการศึกษาในชุมชนของตนเอง โดยมุ่ง การปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยคุณภาพทางวิชาชีพครูเป็นหัวใจสำคัญ

ดังนั้น ผู้บริหารควรมีทักษะในการบริหารสถานศึกษาตามภารกิจหลักซึ่งมีความสำคัญมาก โดยอาศัยการทำงานร่วมกับครู บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องคำนึงถึงความแตกต่างของครู บุคลากรทางการศึกษา เมื่อมีการทำงานร่วมกัน โดยการมีทักษะทางการบริหารต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่สามารถจะครอบคลุมภารกิจ และบทบาทได้ทั้งหมด ซึ่งจะต้องมีทักษะการบริหาร 3 ด้านที่ทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของแคทซ์ (Katz. 2005: 45) ประกอบด้วย ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทักษะตนเองให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีศักยภาพ โดยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้

ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มีความสามารถมีความเข้าใจ มีทักษะในเชิงการบริหารงานเป็นอย่างดี กล้าคิด กล้าพูดกล้าตัดสินใจ เป็นนักประสานงานที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรม มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นผู้นำโดยเฉพาะความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกลรู้เท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ อยู่เสมอ โดยสามารถเป็นผู้นำไปสู่การปฏิบัติ และรู้จักระดมทรัพยากรการบริหารทั้งมวลมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ในการบริหารงานสูงสุด อันจะเป็นแบบอย่างเอื้อให้บุคลากรในสถานศึกษามีทักษะการบริหารสถานศึกษาไปด้วย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นที่จะพัฒนาบุคลากรในสังกัดให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่สำคัญเพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์คือ ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานให้ประชากรในวัยเรียนมีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ และประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคนดีกล้า เก่ง และทันสมัย บนพื้นฐานความเป็นไทยมีเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่ยอมรับพฤติกรรมบางประการ ซึ่งเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนมอบหมายงานไม่ชัดเจน ขาดการนิเทศติดตามประเมินผล บุคลากรในโรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาค่อนข้างน้อยขาดการกระตุ้นที่ช่วยให้ผู้ตามค้นพบความสามารถของตนเองและใช้ความสามารถให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการปฏิบัติงานตลอด

ทั้งยังขาดการกระจายอำนาจทางการบริหารงานอย่างทั่วถึงบางส่วนน่าจะเกิดจากการไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและชุมชนเท่าที่ควร อีกทั้งยังพบว่ามีปัญหาการเปลี่ยนแปลงบุคลากรจากการย้ายของครูผู้สอนจึงทำให้ ขาดแคลนครูผู้สอน ซึ่งบริบทและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลและขาดแคลน ครูส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่อยู่ในวัยหนุ่มสาว มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนอัตรากำลังบ่อย แต่ก็ยังมีครูบางส่วนที่อยู่ในพื้นที่ได้นานหลาย ๆ ปี และบางคนอยู่จนถึงวัยเกษียณอายุราชการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. 2557: 19, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. 2557: 3) ซึ่งทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ครูและบุคลากรเหล่านี้ สามารถปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเลทวูดและมอนต์โกเมอรี (Leithwood and Montgomery. 1986: 25) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะในการบริหารงานส่งผลทำให้สถานศึกษามีประสิทธิผล

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพทักษะของผู้บริหารอันจะเป็นแนวทางสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ในสถานศึกษาชุมชน วงการศึกษาและการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหาร

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

2. เพื่อศึกษาระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 373 ตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเคอร์ซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มเป็นแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นชั้นของการแบ่ง หลังจากนั้นคัดเลือกครูและบุคลากรทางการศึกษาของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 41 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิควิธี จำนวน 14 ข้อ 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 14 ข้อ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 65 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านนิสัยทัศนคติร่วม จำนวน 12 ข้อ 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจจำนวน 14 ข้อ 3) ด้านภาวะผู้นำร่วม จำนวน 9 ข้อ 4) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพจำนวน 12 ข้อ 5) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร จำนวน 9 ข้อ 6) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน จำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามทั้งฉบับผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง .21 ถึง .94 ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .98

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และระดับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลโดยมีเกณฑ์ในการแปลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ น้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

3. วิเคราะห์และสร้างสมการถดถอยอย่างง่ายของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) $\hat{Y}=a + bX$

ผลการศึกษา

ตาราง 1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โตรวมและรายด้าน

ตัวแปรพยากรณ์	n=373		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. เทคนิควิธี	4.06	.64	มาก
2. มนุษย์สัมพันธ์	4.02	.63	มาก
3. ความคิดรวบยอด	4.01	.54	มาก
รวม	4.03	.57	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านเทคนิควิธี ($\bar{X}=4.06$) 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.02$) และ 3) ด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X}=4.01$) ตามลำดับ

ตาราง 2 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

ตัวแปรเกณฑ์	n=373		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. วิสัยทัศน์ร่วม	3.92	.54	มาก
2. ทีมร่วมแรงร่วมใจ	4.12	.68	มาก
3. ภาวะผู้นำร่วม	4.02	.63	มาก
4. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	3.90	.52	มาก
5. ชุมชนกัลยาณมิตร	3.91	.55	มาก
6. โครงสร้างสนับสนุน ชุมชน	4.20	.64	มาก
รวม	4.01	.55	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน

($\bar{X}=4.20$) 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X}=4.12$) 3) ด้านภาวะผู้นำร่วม ($\bar{X}=4.02$) 4) ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X}=3.92$) 5) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ($\bar{X}=3.91$) และ 6) ด้าน การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X}=3.90$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวม

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	r	p
ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี	.98**	.00
ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี		

** p < .01

จากตาราง 3 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูงมาก ($r=.98$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

ทักษะของผู้บริหาร ชุมชนการเรียนรู้	X ₁ (r)	X ₂ (r)	X ₃ (r)	รวม (r)	p
Y ₁	.91**	.84**	.77**	.89**	.00
Y ₂	.91**	.95**	.83**	.95**	.00
Y ₃	.87**	.92**	.89**	.95**	.00
Y ₄	.79**	.80**	.91**	.88**	.00
Y ₅	.87**	.83**	.73**	.86**	.00
Y ₆	.88**	.85**	.81**	.90**	.00
รวม	.94**	.94**	.89**	.98**	.00

**p < .01

จากตาราง 4 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ดังสมการพยากรณ์ คือ $\hat{Y} = .20 + .94**X$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีเทคนิคในการใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว มีการเปิดใจกว้าง มุมมอง โลกทัศน์ใหม่ๆ รับ

ฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและนำมาบูรณาการอย่างสร้างสรรค์ มีการสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความช่วยเหลือครูในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง มีความเคารพในความคิดเห็น ความรู้ ความสามารถของผู้ร่วมงานมีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จึงทำให้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวภา พรเสนาะ (2556:73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความคิดรวบยอด อยู่ในอันดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหาร

สถานศึกษาไม่มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และขาดการนำแนวคิดใหม่ๆ มาใช้บริหารงาน จึงทำให้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ด้านความคิดรวบยอด อยู่ในอันดับสุดท้าย

2. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าจากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552-2561)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานเพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทยมีการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูผู้สอนเป็นสำคัญ และกลไกที่สำคัญมากประการหนึ่งซึ่งช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดังกล่าวประสบความสำเร็จก็คือ ต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากแนวทางดำเนินการแบบเดิมดังที่เคยผ่านมาไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ขึ้นภายในสถานศึกษา จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับของวรลักษณ์ ชูกำเนิดและ เอกรินทร์ สังข์ทอง (2557) ได้ให้ความเห็นว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพถือเป็นกลยุทธ์ในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญมีหลายพื้นที่ได้นำแนวทางของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้และโรงเรียน โดยเฉพาะช่วงแห่งการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง

ส่งผลให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูป การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มครูและนักการศึกษา และเป็นไปตามผลงานวิจัยของหนูฤทธิ์ ไกรพล (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดขอนแก่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพไม่เป็นระบบ และขาดการการปฏิบัติงานที่ตรงกับภาระงาน จึงทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ด้านการเรียนรู้และ การพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในอันดับสุดท้าย

3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี มีการพัฒนาคุณภาพทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงประชาชน โดยจัดให้มีการประชุมเชิงวิชาการเชิงปฏิบัติการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษา จึงทำให้ทุกฝ่ายร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความคิดที่หลากหลาย จนก่อให้เกิดความเข้าใจถึงเทคนิควิธีการกระบวนการบริหารงานและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันอย่างคุณภาพ ดังนั้นจึงเกิดวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

ร่วมกัน และการร่วมมือร่วมใจกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและประชาชนในการสร้างวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำร่วมกัน ด้วยการดำเนินงานร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร จึงทำให้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก เป็นไปตามแนวคิดของดูโฟร์ (DuFour. 2007) ที่กล่าวถึงลักษณะสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า เป็นแนวทางการดำเนินการที่ช่วยให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนทุกระดับ ครูรวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นมากกว่าให้ความสำคัญกับการสอน ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของธัญพร บุญรักษา (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สมการพยากรณ์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (x) ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา (Y) ค่าคงที่ของการพยากรณ์เท่ากับ .20 ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบเท่ากับ .94 และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .98 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $\hat{Y} = .20 + .94 * X$ ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าคุณบริหารสถานศึกษามีเทคนิคในการคิดเชิงกลยุทธ์วางแผนกำหนดนโยบายการสั่งการ การมอบหมายงานที่ชัดเจน มีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ และสร้าง ความสำเร็จที่ดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ และสร้าง ความสำเร็จแก่บุคคลรอบข้าง มีการกำหนดทิศทาง

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ได้กว้างไกล สามารถใช้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ โฮด (Hord. 2009) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การที่ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจ การควบคุม หรือการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับการเรียน การสอนมีความเป็นประชาธิปไตยที่ครู ทุกคนมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบ สามารถที่จะให้ การช่วยเหลือและสนับสนุนกันและกันในด้านของทรัพยากร สถานที่ เวลา สื่อ และอุปกรณ์ต่างๆ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในเชิงของการเคารพนับถือ ห่วงใยและไว้วางใจกัน อันเป็นลักษณะของการอยู่ร่วมกันในชุมชน ครูทุกคนในโรงเรียนมีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียน การ ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของธัญพร บุญรักษา (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ความสามารถของครู และบรรยากาศ แบบเปิดของโรงเรียน โดยสามารถพยากรณ์ร้อยละ 71.80 ($R^2 = .718$)

สรุป

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ส่วนทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี อยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้านความคิดรวบยอด อยู่ในอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ต่างๆ ในการบริหารงานเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อยู่เสมอ

2. ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพในการปฏิบัติงานที่ตรงกับภาระงานโดยมุ่งสู่คุณภาพของผู้เรียน อย่างแท้จริง

3. ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ในเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลเชิงลึก เช่น จากการสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์

4. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.ชีริงกูร วรบำรุงกุล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตาม

ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา ตลอดจนขอขอบพระคุณ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดาของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัยและแนะนำแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ติดตามตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ตลอดเวลา ตลอดจนขอขอบพระคุณ ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดาของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัยช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีคุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดาของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจ

ใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ ประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัย
ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และ

เอกสารอ้างอิง

- ธัญพร บุญรักษา. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล. (2557). “กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบูรพา กรุงเทพมหานคร,” *OJED*. 9(3), 392-406.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิดและเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ,” *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 25(1), 93-102.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2557). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. จันทบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (2557). *แผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2.
- เสาวภา พรเสนาะ. (2556). *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- หนูฤทธิ์ ไกรพล. (2558). *การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- DuFour, R. (2007). “Professional Learning Communities: A Bandwagon, an Idea Worth Worth Considering or Our Best Hope for High Levels of Learning,” *Journal (J1) Middle School*. 39(1), 4-8.
- Hord, S. M. (2009). “Educators work together toward a shared purpose-improved student Learning,” *Journal of Staff Development*. 30(1), 40-43.
- Leithwood, K.A. and Montgomery, D.J. (1986). *Profiling the Principal's Behaviours and Attribute*. Toronto, ONT: OISE Press..
- Katz, R. L. (2005). “Skills of an effective administrators,” *Harvard Business Review*. 30(1), 45-61.